

Vragen en antwoorden: EU-biodiversiteitsstrategie voor 2030 — De natuur terug in ons leven brengen

Brussel, 20 mei 2020

1. Wat is de nieuwe biodiversiteitsstrategie voor 2030?

De nieuwe biodiversiteitsstrategie voor 2030 is een breedvoerig, systemisch en ambitieus langetermijnplan om de natuur te beschermen en de degradatie van ecosystemen ongedaan te maken. Zij is een belangrijke pijler van de Europese Green Deal en van het EU-leiderschap op het gebied van internationale actie voor mondiale collectieve goederen en duurzame-ontwikkelingsdoelen.

De strategie heeft tot doel de biodiversiteit in Europa uiterlijk in 2030 op de weg naar herstel te zetten en bevat nieuwe manieren om bestaande wetgeving doeltreffender uit te voeren alsook nieuwe verbintenissen, maatregelen, doelen en governancemechanismen. Daarbij gaat het onder meer om:

- de omvorming van **ten minste 30 % van het landoppervlak en het zeegebied in Europa tot doeltreffend beheerde beschermde gebieden**. Het doel is voort te bouwen op de bestaande Natura 2000-gebieden, deze met op nationaal niveau beschermde gebieden aan te vullen, en gebieden met een zeer grote waarde voor de biodiversiteit en het klimaat strikt te beschermen;
- het herstel van aangetaste ecosystemen in de hele EU die in slechte staat verkeren en de verlaging van de druk op de biodiversiteit. In de strategie wordt een **verstrekkend EU-plan voor het herstel van de natuur** voorgesteld dat het volgende omvat: de ontwikkeling, na een effectbeoordeling, van een voorstel voor een nieuw rechtskader voor natuurherstel met bindende doelstellingen voor het herstel van beschadigde ecosystemen, met inbegrip van de meest koolstofrijke; de verbetering van de staat of trend van de instandhouding van ten minste 30 % van de beschermde habitats en soorten in de EU die niet in een gunstige staat verkeren; het herstel van ten minste 25 000 km rivieren zodat ze opnieuw vrij kunnen stromen; het stoppen en omkeren van de achteruitgang van akker- en weidevogels en insecten, in het bijzonder bestuivers; de vermindering met 50 % van het totale gebruik van pesticiden en de daarmee samenhangende risico's alsook van het gebruik van de gevaarlijkste pesticiden; het gebruik van ten minste 25 % van de landbouwgrond voor biologische landbouw en de aanzienlijke toename van de toepassing van agro-ecologische praktijken; de vermindering van het verlies van voedingsstoffen uit meststoffen met ten minste 50 % en van het gebruik van meststoffen met ten minste 20 %; het planten van ten minste drie miljard bomen in overeenstemming met ecologische beginselen en het beschermen van de resterende oerbossen; de eliminatie van bijvangst van beschermde soorten of de vermindering ervan tot een niveau dat een volledig herstel toelaat en hun staat van instandhouding niet in gevaar brengt;
- het mogelijk maken van **wezenlijke veranderingen**. De strategie is het begin van een nieuw proces om de biodiversiteitsgovernance te verbeteren door ervoor te zorgen dat de lidstaten de in de strategie opgenomen verbintenissen in hun nationaal beleid integreren. Een kenniscentrum voor biodiversiteit en een partnerschap voor biodiversiteit zullen een betere uitvoering van onderzoek en innovatie op het gebied van biodiversiteit in Europa ondersteunen. De strategie moet een stimulans zijn om belastingstelsels en prijzen beter af te stemmen op de werkelijke milieukosten, met inbegrip van de kostprijs van het verlies aan biodiversiteit, en om biodiversiteit echt te integreren in de besluitvorming van overheden en ondernemingen.

2. Waarom is biodiversiteit belangrijk?

Biodiversiteit — de verscheidenheid aan leven op aarde, met inbegrip van planten, dieren, schimmels, micro-organismen en de habitats waarin zij leven — en de ecosystemen die levende wezens vormen, geven ons voedsel, materialen, geneesmiddelen, ontspanning, gezondheid en welzijn. Zij zuiveren het water en de lucht, bestuiven gewassen, absorberen enorme hoeveelheden koolstof, reguleren het klimaat, houden bodems vruchtbaar, geven ons geneesmiddelen en leveren veel van de bouwstenen voor de industrie.

Beschadigde ecosystemen zijn kwetsbaarder en zijn niet goed bestand tegen extreme gebeurtenissen en nieuwe ziekten. Ecosystemen in balans, daarentegen, beschermen ons tegen onvoorziene rampen en bieden — als we er op een duurzame manier gebruik van maken — veel van de beste oplossingen voor dringende problemen.

Het verlies aan biodiversiteit is:

- een probleem voor het **klimaat**: de vernietiging en beschadiging van ecosystemen en bodems versnelt de opwarming van de aarde terwijl natuurherstel de klimaatverandering beperkt;
- een probleem voor **ondernemingen**: het natuurlijke kapitaal voorziet in essentiële hulpbronnen voor de industrie en de landbouw;
- een probleem op het gebied van **beveiliging** en **veiligheid**: het verlies van natuurlijke hulpbronnen, in het bijzonder in ontwikkelingslanden, kan tot conflicten leiden en maakt de hele wereld kwetsbaarder voor natuurrampen;
- een probleem voor de **voedselzekerheid**: planten, dieren, met inbegrip van bestuivers, en bodemorganismen spelen een cruciale rol in ons voedselsysteem;
- een probleem voor de **volksgezondheid**: de vernietiging van natuur vergroot het risico op en verkleint onze weerstand tegen ziekten. Bovendien heeft natuur een gunstig effect op de geestelijke gezondheid en het welzijn van mensen;
- een probleem op het gebied van **billijkheid**: de armste mensen leiden het meest onder het verlies aan biodiversiteit, dat de ongelijkheid groter maakt;
- een probleem op het gebied van **intergenerationele rechtvaardigheid**: wij ontnemen onze nakomelingen de basis voor een goed leven.

3. Hoe zal de uitvoering van de biodiversiteitsstrategie het herstel van Europa na de coronacrisis bevorderen?

De Europese Green Deal, waar de biodiversiteitsstrategie deel van uitmaakt, is de groeistrategie voor Europa en zal het herstel na de crisis aandrijven. De Green Deal zal economische voordelen opleveren en onze veerkracht tegen toekomstige crisissen helpen vergroten. De drie grootste economische sectoren — de landbouw, de bouw en de voedingssector — zijn allemaal in hoge mate afhankelijk van de natuur en genereren meer dan 7 biljoen EUR. De jaarlijkse voordelen van Natura 2000, het EU-netwerk van beschermde natuurgebieden, worden op 200 tot 300 miljard EUR geraamd.

Investeren in de natuur is ook investeren in lokale banen en kansen voor ondernemingen, zoals natuurherstel, biologische landbouw en groene en blauwe infrastructuur. De investeringsbehoeften van het Natura 2000-netwerk zullen naar verwachting tot 500 000 extra banen opleveren. De biologische landbouw zorgt voor 10 tot 20 % meer banen per hectare dan traditionele landbouwbedrijven. De vergroening van steden levert veel innovatieve banen op, van ontwerpers en stadsplanners tot stadsboeren en botanisten.

Als we daarentegen dezelfde weg blijven bewandelen en ecosystemen blijven vernietigen, zal de voortdurende degradatie van ons natuurlijk kapitaal de zakelijke kansen en het potentieel voor sociaaleconomische ontwikkeling in grote mate beperken. Als we de milieu- en klimaatproblemen niet aanpakken, zal de economische en sociale kostprijs enorm zijn, met frequente extreme weersomstandigheden en natuurrampen en een vermindering van het gemiddelde bbp in de EU met mogelijk wel 2 % en in sommige delen van de EU zelfs meer.* De wereld heeft van 1997 tot 2011 naar schatting 3,5 tot 18,5 biljoen EUR per jaar aan ecosysteemdiensten verloren als gevolg van veranderingen in het landgebruik, en naar schatting 5,5 tot 10,5 biljoen EUR per jaar als gevolg van bodemdegradatie. Biodiversiteitsverlies leidt ook tot minder gewas- en visopbrengsten en tot het verlies van potentiële nieuwe bronnen van geneesmiddelen.

4. Hoe ernstig is het probleem van biodiversiteitsverlies?

In de afgelopen 40 jaar is de wereldwijde populatie wilde soorten met 60 % gekrompen ten gevolge van niet-duurzame menselijke activiteiten. Ongeveer één miljoen soorten lopen het risico om binnen enkele decennia uit te sterven. De belangrijkste oorzaken van deze achteruitgang zijn de omvorming van natuurlijke habitats tot landbouwgrond en de uitbreiding van stedelijke gebieden. Andere oorzaken zijn de overexploitatie van natuurlijke hulpbronnen (zoals overbevissing en destructieve landbouwpraktijken), de klimaatverandering, verontreiniging en invasieve uitheemse soorten.

5. Is er een verband tussen het verlies aan biodiversiteit en de verspreiding van ziekten?

Het wordt steeds duidelijker dat de veerkracht van onze samenleving tegen het risico op uitbraken van zoönosen die tot een pandemie kunnen uitgroeien, afneemt door demografische en economische factoren. Deze factoren zetten ecosystemen onder druk en leiden tot een niet-duurzame exploitatie van de natuur, met inbegrip van ontbossing en de illegale of slecht gereguleerde handel in wilde dieren en planten.

Als we een gezonde samenleving willen, hebben we gezonde ecosystemen nodig. We hebben genoeg ruimte nodig voor wilde dieren, waarvan we er bovendien voldoende moeten hebben. Zo kunnen zij als buffer fungeren tegen ziekten die niet onder de mensheid thuishoren en helpen zij pandemieën te

voorkomen.

De internationale handel in wilde dieren en planten en slecht gecontroleerde versmarkten waar vis, landbouwhuisdieren en wilde dieren worden verkocht, houden een groot risico op de verspreiding van ziekten in.

6. Hoe draagt de biodiversiteitsstrategie bij aan de inspanningen om de klimaatverandering te bestrijden?

Het verlies aan biodiversiteit en de klimaatverandering beïnvloeden elkaar. De klimaatverandering is de op twee na grootste oorzaak van het verlies aan biodiversiteit en dit verlies aan biodiversiteit heeft op zijn beurt een negatief effect op het klimaat. In plaats van koolstof vast te houden in de bodem en in biomassa, geven beschadigde ecosystemen de koolstof weer af in de atmosfeer. Door ontbossing stijgt de hoeveelheid koolstofdioxide in de atmosfeer, waardoor het klimaat verandert, met nog meer biodiversiteitsverlies als gevolg.

Op de natuur gebaseerde oplossingen, zoals de bescherming van de biodiversiteit en het herstellen van ecosystemen, zijn uitstekende manieren om de gevolgen van de klimaatverandering tegen te gaan en vormen bovendien een erg kosteneffectief gebruik van middelen. Het herstellen van bossen, bodems en wetlands en het creëren van groene ruimten in steden zijn essentieel om tegen 2030 de noodzakelijke mitigatie van de klimaatverandering te verwezenlijken.

Het plan voor het herstel van de natuur, een belangrijk element in de biodiversiteitsstrategie, zal helpen om de achteruitgang van veel landdieren, zeedieren en habitats om te keren en ze opnieuw in een gezonde toestand te brengen.

7. Hoe zal deze transformatieve verandering worden gefinancierd?

Voor de uitvoering van de strategie zijn grote investeringen nodig. Er moet jaarlijks ten minste 20 miljard EUR worden vrijgemaakt om aan de natuur te besteden, met name om ecosystemen te herstellen en in het Natura 2000-netwerk en groene en blauwe infrastructuur te investeren in alle EU-lidstaten. Hiervoor zullen particuliere en publieke middelen op nationaal en EU-niveau moeten worden vrijgemaakt, onder andere via verschillende programma's in de volgende langetermijnbegroting van de EU. Aangezien natuurherstel een grote bijdrage aan het bereiken van de klimaatdoelstellingen zal leveren, zal bovendien een aanzienlijk deel van de 25 % van de EU-begroting die voor klimaatactie is uitgetrokken, worden geïnvesteerd in biodiversiteit en op de natuur gebaseerde oplossingen.

In het kader van InvestEU zal een specifiek initiatief voor natuurlijk kapitaal en de circulaire economie worden opgezet om de komende tien jaar op basis van een combinatie van publieke en particuliere financiering ten minste 10 miljard EUR vrij te maken. De natuur en de biodiversiteit zijn ook een prioriteit in het investeringsplan voor een duurzaam Europa. Om de nodige investeringen aan te trekken, moet de EU investeerders zekerheid op de lange termijn bieden en duurzaamheid in het financiële stelsel helpen integreren. De EU-taxonomie voor duurzame financiering zal investeringen in een groen herstel en de uitrol van op de natuur gebaseerde oplossingen bevorderen.

8. Welk standpunt zal de EU innemen tijdens de internationale onderhandelingen over het biodiversiteitskader voor de periode na 2020?

In de nieuwe biodiversiteitsstrategie van de Commissie wordt uiteengezet welke verbintenissen de EU zou kunnen aangaan tijdens de Conferentie van de Partijen bij het Verdrag inzake biologische diversiteit in 2021. Met deze strategie stelt de Commissie aan de Raad voor dat de EU erop aandringt om de volgende elementen op te nemen:

- overkoepelende langetermijndoelstellingen inzake biodiversiteit in overeenstemming met de visie van de Verenigde Naties om tegen 2050 "in harmonie met de natuur te leven". De ambitie moet zijn dat tegen 2050 alle ecosystemen ter wereld hersteld, veerkrachtig en adequaat beschermd zijn. De wereld moet zich verbinden tot het beginsel van de nettowinst: we moeten de natuur meer teruggeven dan we nemen. De wereld moet zich er ten minste toe verbinden om waar dit kan worden vermeden, geen soorten meer te laten uitsterven door toedoen van de mens;
- ambitieuze wereldwijde streefdoelen voor 2030 die overeenstemmen met de in de nieuwe biodiversiteitsstrategie voorgestelde verbintenissen van de EU;
- verbeterde uitvoeringsmiddelen op gebieden als financiering, capaciteit, onderzoek, knowhow en technologie;
- een veel sterkere uitvoerings-, monitorings- en evaluatieprocedure;
- een eerlijke en billijke verdeling van de voordelen die voortvloeien uit het gebruik van met biodiversiteit verband houdende genetische hulpbronnen.

9. Hoe zal deze strategie ons helpen om het wereldwijde biodiversiteitsprobleem aan te pakken?

Hoewel het met het oog op duurzame ontwikkeling van essentieel belang is om het verlies aan biodiversiteit in Europa aan te pakken, bevinden de meeste biodiversiteitshotspots zich buiten Europa.

De EU wil niet alleen binnen haar grenzen maar ook daarbuiten het goede voorbeeld geven wat milieubehoud en het duurzame gebruik van natuurlijke hulpbronnen betreft. De EU is ook vastbesloten om in het kader van de Europese Green Deal gebruik te maken van internationale partnerschappen om de biodiversiteitsagenda te bevorderen en om de transitie in ontwikkelingslanden te begeleiden. De biodiversiteitsstrategie bevat een duidelijk politiek kader om de toekomstige uitdagingen aan te pakken.

Wat ontwikkelingssamenwerking betreft, is in de biodiversiteitsstrategie vastgesteld hoe we meer met onze partnerlanden zullen samenwerken, meer financiering zullen bieden voor biodiversiteitsvriendelijke maatregelen en subsidies die schadelijk kunnen zijn voor de natuur, geleidelijk zullen afbouwen. Wat handel betreft, zal de Commissie maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat haar handelsbeleid de biodiversiteit niet schaadt. De EU bevordert ook de rol van niet-overheidsactoren en inheemse bevolkingsgroepen, wat cruciaal is om te waarborgen dat alle belanghebbenden bij het proces worden betrokken en de transitie naar een duurzamer ontwikkelingstraject ook de meest kwetsbare groepen ten goede komt.

10. Wat betekent de strategie voor:

- Landbouwgrond?

De biodiversiteitsstrategie en de "van boer tot bord"-strategie, die op hetzelfde moment is vastgesteld, omvatten verbintenissen om de achteruitgang van bestuivende insecten om te keren. De Commissie stelt voor om 10 % van de landbouwgrond voor te behouden voor "biodiversiteitsrijke landschapselementen", zoals hagen en bloemenstroken. Bovendien moeten de milieueffecten van de landbouwsector aanzienlijk worden verminderd tegen 2030. De vooruitgang die wordt geboekt om het streefcijfer te bereiken, zal voortdurend worden geëvalueerd en indien nodig zal er worden bijgestuurd om negatieve gevolgen voor de biodiversiteit, de voedselzekerheid en het concurrentievermogen van de landbouwers tegen te gaan. Uiterlijk in 2030 moet een kwart van de landbouwgrond voor biologische landbouw worden gebruikt en moeten het gebruik en de risico's van pesticiden en het gebruik van de gevaarlijkste pesticiden met 50 % zijn verminderd.

- Bossen?

Er is een grote inspanning gepland om de bossen in de EU, met inbegrip van de oerbossen, te beschermen en te herstellen. Daarnaast is er het doel om in 2030 drie miljard extra bomen in de EU te hebben; dat is een verdubbeling van de huidige trend. Daarmee wordt beoogd het bosareaal in de EU en de veerkracht van de bossen te vergroten alsook hun rol bij de omkering van het biodiversiteitsverlies en de mitigatie van en aanpassing aan de klimaatverandering.

- De bodem?

De strategie omvat een verbintenis om gedegradeerde bodems te herstellen, de thematische EU-strategie voor bodembescherming bij te werken en de verbintenissen op EU- en internationaal niveau inzake neutraliteit qua bodemdegradatie te verwezenlijken. Het actieplan om de verontreiniging van lucht, water en bodem tot nul terug te brengen, dat de Commissie in 2021 zal vaststellen, beoogt met name het voorkomen van bodemverontreiniging en het saneren van verontreinigde bodems.

- Mariene ecosystemen?

Eén van de doelen van de strategie is om mariene ecosystemen beter te beschermen en te herstellen zodat ze een "goede milieutoestand" bereiken, onder andere door de uitbreiding van beschermd gebied en het instellen van strikt beschermd gebied voor het herstel van habitats en visbestanden. In de strategie wordt benadrukt dat een op het ecosysteem gebaseerde benadering van het beheer van menselijke activiteiten op zee noodzakelijk is. Dit betekent dat overbevissing moet worden aangepakt en de exploitatie van visbestanden moet worden gehandhaafd op of verminderd tot onder het niveau van de maximale duurzame opbrengst (d.w.z. een niveau dat een gezonde toekomst voor de biomassa van de visbestanden waarborgt); dat bijvangst moet worden geëlimineerd of ten minste tot een ongevaarlijk niveau moet worden teruggebracht om zeezoogdieren, schildpadden en vogels te beschermen, in het bijzonder die welke met uitsterven worden bedreigd of in een slechte toestand verkeren; en dat praktijken die de zeebodem beschadigen, moeten worden aangepakt.

- Zoetwaterecosystemen?

De uitvoering en de handhaving van het wettelijk kader van de EU inzake water en natuur zullen worden opgevoerd. Ter ondersteuning daarvan zal ten minste 25 000 km rivieren worden hersteld door hindernissen te verwijderen en overstromingsvlakten te herstellen, zodat de rivieren opnieuw vrij kunnen stromen.

- Steden en lokale overheden?

De bevordering van gezonde ecosystemen, groene infrastructuur en op de natuur gebaseerde

oplossingen moeten systematisch worden geïntegreerd in stedelijke planning, onder andere in het ontwerpen van gebouwen, openbare ruimten en infrastructuur, en in samenwerking met het Burgemeestersconvenant moet naar natuur- en biodiversiteitsacties en -strategieën worden toegewerkt in het kader van een nieuw "Green City Accord".

- Verontreiniging?

Verontreiniging is een belangrijke oorzaak van het verlies aan biodiversiteit. In de strategie is bepaald dat de verontreiniging door stikstof- en fosforstromen uit meststoffen uiterlijk in 2030 moet zijn geëlimineerd. Het gebruik van meststoffen moet tegen 2030 met ten minste 20 % worden verminderd. Om dat doel te bereiken zal de Commissie in 2021 een actieplan om de verontreiniging van lucht, water en bodem tot nul terug te brengen voorstellen en in 2022 een actieplan voor het geïntegreerde beheer van nutriënten, alsook een EU-strategie voor duurzaam gebruik van chemische stoffen.

- De verspreiding van invasieve uitheemse soorten?

De strategie omvat een verbintenis om de introductie van invasieve uitheemse soorten te beperken om het aantal in de Rode Lijst opgenomen soorten die door invasieve uitheemse soorten worden bedreigd, met 50 % te verminderen. Om dit doel te bereiken zal hernieuwde aandacht worden besteed aan de uitvoering van de verordening inzake invasieve uitheemse soorten, waarbij de nadruk zal liggen op het voorkomen van nieuwe introducties en het beheer van gevestigde invasieve uitheemse soorten.

* <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=nl&pubId=8219>

QANDA/20/886

Contactpersoon voor de pers:

[Vivian LOONELA](#) (+32 2 296 67 12)

[Stoycheva Daniela](#) (+32 2 295 36 64)

Voor het publiek: [Europe Direct](#) per telefoon [00 800 67 89 10 11](#) of [e-mail](#)